

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра Економічного аналізу
(найменування кафедри)

Допщено до захисту
Завідувач кафедри

“ ___ ” _____ 201__ р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(шифр та найменування спеціальності)
за магістерською програмою професійного спрямування
Аналіз бізнес процесів у підприємстві
(назва магістерської програми)

на тему: **Облік, аудит та аналіз операційних витрат діяльності підприємства (на прикладі ТОВ «Телекарт-Прилад»)**
(назва теми)

Виконавець:

Студент обліково-економічного
факультету

Грузінова Л.І.

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н. доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Гайдаєнко О.М.

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА АУДИТУ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ.....	6
1.1. Поняття та суть операційних витрат.....	6
1.2. Класифікація операційних витрат.....	12
1.3. Застосування міжнародних стандартів для обліку операційних витрат.....	23
РОЗДІЛ 2. ОБЛІК І АУДИТ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ ТОВ «ТЕЛЕКАРТ - ПРИЛАД».....	30
2.1. Основні економічні показники діяльності ТОВ «Телекарт - Прилад»	30
2.2. Аналітичний та синтетичний облік прямих витрат	41
2.3. Облік інших прямих та непрямих витрат.....	51
2.4. Аудит витрат операційної діяльності.....	56
РОЗДІЛ 3. ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ ТОВ «ТЕЛЕКАРТ - ПРИЛАД»	67
3.1. Структурно - динамічний аналіз елементів витрат.....	67
3.2. Аналіз кількісних та якісних показників ефективності операційних витрат.....	72
3.3. Моделювання беззбитковості як інструмент удосконалення аналізу витрат підприємства.....	86
ВИСНОВКИ.....	92
Список використаних джерел.....	97
Додатки.....	103

ВСТУП

Актуальність теми. На сьогоднішній день в умовах трансформаційної економіки України підвищення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств примушує підприємців і менеджерів до пошуку ефективних шляхів управління господарською діяльністю. Це зумовило виникнення потреби в формуванні ефективних систем управління виробничо-господарською діяльністю підприємств. Одним із найголовніших внутрішніх чинників ефективної роботи підприємства являється зменшення витрат його операційної діяльності.

Одним із найважливіших факторів стабільного розвитку підприємства є раціональне використання обмежених матеріальних, фінансових і трудових ресурсів як у виробничих, так і у невиробничих цілях. Господарська діяльність має бути організована так, щоб окупились витрати та був отриманий прибуток.

У процесі господарювання на підприємстві формуються витрати використаних виробничих запасів (сировини, матеріалів, робіт і послуг), оплати праці працюючих, нарахованих соціальних внесків, зносу необоротних матеріальних і нематеріальних активів тощо. Витрати створюються в процесі формування і використання ресурсів для досягнення певної мети. Вони мають різне спрямування, але найбільш загальним та принциповим є поділ їх на фінансові, інвестиційні та поточні (операційні) витрати, зв'язані з безпосереднім виконанням підприємством своєї основної функції – виготовлення продукції або надання послуг.

Тому для кожного підприємства важливий облік, аудит і аналіз операційних витрат і ефективне управління ними для досягнення високого економічного результату. На сучасному етапі розвитку ринкової економіки питання операційних витрат має бути у центрі уваги всіх працівників суб'єктів господарської діяльності.

Питання бухгалтерського обліку операційних витрат регулюється рядом законів та нормативно-правових актів. Але недостатньо приділено уваги

обґрунтуванню методичних принципів, у відповідності з якими кожний господарюючий суб'єкт має визначати свою внутрішню облікову політику щодо обліку операційних витрат з урахуванням особливостей своєї діяльності.

У зв'язку із цим, проблема організації високоефективної системи обліку, аудиту та аналізу операційних витрат, що буде сприяти надходженню і обробці якісної інформації для потреб управління, постає дуже гостро.

Загальні методологічні і організаційні проблеми бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту операційних витрат, їх класифікація та облік досліджувались багатьма вченими – економістами, бухгалтерами, фінансистами.

Вагомий внесок у розробку теорії і практики обліку, аналізу і аудиту операційних витрат здійснили вітчизняні вчені, зокрема, Ф.Ф. Бутинець, О.С. Бородкін, А.М. Герасимович, Б.І. Валусь, З.В. Гуцайлюк, С.Ф. Голов, Є.В. Калюга, В.М. Жук, В.О. Ластовецький, Г.Г. Кірейцев, В.Г. Лінник, Ю.Я. Литвин, О.А. Петрик, Н.М. Малюга, В.В. Сопко, І.Б. Садовська, П.Т. Саблук, Л.К. Сук, Л.С. Шатковська, М.Г. Чумаченко, В.П. Ярмоленко, В.О. Шевчук,.

Вагоме значення мають прикладні роботи зарубіжних науковців, серед яких М.А. Вахрушина, П.С. Безруких, В.Б. Івашкевич, К. Друрі, Т.П. Карпова, Р. Ентоні, В.Ф. Палій, А.Ш. Маргуліс, С.С. Сатубалдін, Дж. Ріс, Дж. Фостер, С.О. Стуков, А. Яругова, Ч.Т. Хорнгрен.

Метою дослідження є узагальнення й критична оцінка обліку та аудиту операційних витрат діяльності підприємства, проведення аналізу їхньої ефективності та розробка рекомендацій щодо практичного використання результатів дослідження для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Для досягнення мети в дипломній роботі поставлені наступні **задачі дослідження**:

- визначення економічної сутності операційних витрат і їх класифікації через узагальнення їх економічного, управлінського та фінансового аспектів;
- розгляд особливостей застосування міжнародних стандартів для обліку операційних витрат;

- дослідження організаційних та технологічних особливостей діяльності ТОВ «Телекарт-Прилад» та його основних економічних показників діяльності;
- висвітлення особливостей обліку прямих матеріальних витрат, витрат на оплату праці, інших прямих і непрямих витрат;
- дослідження організаційних і методичних аспектів аудиту витрат операційної діяльності;
- проведення аналізу операційних витрат на основі показників фінансового обліку та звітності ТОВ «Телекарт-Прилад».

Об'єктом дослідження є процес формування операційних витрат на підприємстві, особливості їх обліку, аналізу та аудиту. Для дослідження були використані матеріали Товариства з обмеженою відповідальністю «Телекарт-Прилад».

Предметом дослідження є методичні та організаційні аспекти обліку, аналізу і аудиту операційних витрат підприємств галузі приладобудування.

Методи дослідження. В процесі дослідження були використані загально – наукові методи(групування, порівняння, абстрактно-логічний, аналіз, синтез), а також специфічні методи економічного аналізу: прийоми порівняння, групування, перерахунку; абсолютні, середні та відносні показники; прийом ланцюгових підстановок, індексний прийом, а також економіко-математичні методи для моделювання ситуації на аналізованому підприємстві.

Інформаційною базою дослідження при написанні магістерської роботи є наукові праці провідних вчених, законодавчі і нормативні документи, установчі документи базового підприємства, дані первинного і поточного обліку і аудиту, фінансова, податкова і статистична звітність.

Публікації та апробація результатів дослідження. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра опубліковано три наукові статті та прийнято участь у трьох наукових конференціях з публікацією трьох тезисних робіт.

ВИСНОВКИ

Витрати досліджували як класики політичної економії – А.Сміт, Д.Рікардо, К.Маркс та інші, так і сучасні українські та зарубіжні науковці – І.Давидович, М.Грещак, Н.Андрющенко, Л.Власенко, А.Турило та багато інших. Висвітлені визначення витрат також у законодавчо – нормативних джерелах. Але можна сказати, що сутність операційних витрат як складової частини загальних витрат підприємства в літературі висвітлена слабо.

Найбільш сформованим є наступне визначення: витрати операційної діяльності — витрати підприємства, пов'язані з його основною (спрямованою на виробництво або реалізацію продукції, товарів, робіт, послуг, що є головною метою створення підприємства і забезпечує основну частку його доходу) діяльністю, а також операціями, які її забезпечують або спричинені цією діяльністю.

Враховуючи те, що поділ витрат спрямований на вирішення найрізноманітніших завдань управління, в літературі зустрічаються різноманітні групування видів витрат за ознаками їх класифікації. Найпоширенішою є класифікація витрат залежно від цілей управління за трьома напрямками – витрати для визначення собівартості продукції і оцінки запасів, витрати для прийняття рішень і планування, витрати для здійснення процесу контролювання і регулювання. Виділяють витрати: пропорційні і непропорційні, прогресивні і дегресивні, постійні і змінні, одноразові і довгострокові, прямі і непрямі тощо. Згідно П(С)БО 16 "Витрати" витрати групуються за економічним змістом за наступними елементами: матеріальні витрати (за винятком вартості зворотних відходів); витрати на оплату праці; відрахування на соціальні заходи; амортизація основних фондів; інші витрати.

На сьогоднішній день не існує окремого міжнародного стандарту, який би регулював питання обліку витрат, у тому числі і операційних і розкривав методологічні засади формування в обліку підприємства інформації про витрати і її розкриття у фінансовій звітності. Тому при розгляді витрат потрібно керуватись низкою нормативних документів, зокрема: Концептуальною

основою фінансової звітності, Міжнародним стандартом бухгалтерського обліку 1 «Подання фінансових звітів», МСБО 2 «Запаси» та МСБО 16 «Основні засоби». Так, Концептуальна основа фінансової звітності визначає загальні правила обліку витрат, МСБО 2 та МСБО 16 визначають особливості формування матеріальних і амортизаційних витрат.

ТОВ «Телекарт- Прилд», не дивлячись на певні проблеми, все ж має стійкий фінансовий стан – воно є прибутковим, має значну суму майна, високий рівень доходу. Разом із тим, не всі показники ліквідності відповідають рекомендованим значенням, фінансова стійкість є низькою, а оборотність практично усіх засобів, не дивлячись на позитивні зміни в 2016 році, в 2017 році уповільнюється.

Облік на підприємстві здійснюється відповідно до журнально – ордерної системи з урахуванням автоматизації, а саме, «ІТ- Підприємство» - це повно функціональна ERP, MRPII, MES-система, яка охоплює всі сторони діяльності промислового підприємства, а також гарантує ефективне управління групою підприємств. Для ведення обліку витрат обрало ведення обліку з використанням рахунків класу 8 «Витрати за елементами».

При проведенні оцінки ведення обліку ТОВ «Телекарт-Прилад» було виявлено певні недоліки, до яких можна віднести:

- існують випадки неналежного заповнення первинних документів, відсутні необхідні реквізити;
- підприємством було розроблено у Наказі про облікову політику склад загальнопромислових витрат, але статті дублюються із статтями інших прямих витрат, що може призвести до помилок і неправильному віднесенню до того чи іншого об'єкта обліку;
- на підприємстві немає чітко затвердженого графіку документообігу, що також підвищує ймовірність помилок;
- в ТОВ не проводиться зовнішній аудит, з допомогою якого можна було б не лише виправити існуючі помилки в обліку та усунути можливості їх

повторної появи, але й отримати пропозиції щодо удосконалення організації обліку в цілому;

- не передбачено субрахунків для обліку витрат на збут.

Для підвищення ефективності обліку операційних витрат було б доцільно впровадити наступні пропозиції:

- автоматизувати заповнення усіх первинних документів, які стосуються обліку операційних витрат для усунення технічних помилок і недописок;

- удосконалити перелік загальновиробничих витрат, виключивши статті, які доцільно відносити до інших прямих витрат;

- проводити зовнішню аудиторську перевірку, спрямовану на підтвердження достовірності фінансової звітності;

- ввести додаткові субрахунки для обліку витрат на збут: 931 «Витрати на придбання товарів» (призначення: облік сум, що сплачуються згідно з договором постачальнику понад договірну купівельну вартість товарів, інші витрати на придбання товарів), 932 «Транспортно – заготівельні витрати» (призначення: облік витрат на відрядження для заготівлі товарів, на транспортування товарів до місця їх використання, автомобільні перевезення, на вантажно – розвантажувальні роботи), 933 «Витрат на доведення товарів до придатного для реалізації стану» (призначення: облік витрат на зарплату пакувальників і відрахування на соціальні заходи, на пакувальні матеріали, на підвищення якості – технічних характеристик товарів, інші прямі витрати на підготовку товарів до реалізації).

Розраховані показники виробничо – фінансової діяльності показали, що ефективність операційної діяльності на ТОВ «Телекарт - Прилад» протягом 2015-2017 років значно поліпшується. Про це свідчить позитивна динаміка віддачі основних засобів, річної продуктивності праці одного працівників. Такі зміни призвели до високої рентабельності виробництва та збільшення сум чистого і операційного прибутку.

Аналіз показав, що в цілому структура операційних витрат є достатньо стійкою, а найбільшу частку в них займає собівартість реалізованої продукції.

В цілому в 2016 році операційні витрати підвищуються, а в 2017 році – знижуються. Такий якісний показник, як витрати на 1 гривню реалізованої продукції має поступову тенденцію до зростання в 2016 і зменшення в 2017 році порівняно з 2016 роком, що є позитивним. В структурі операційних витрат за елементами найбільшу частку мають матеріальні витрати, які мають тенденцію зростання.

Проведений аналіз виявив щорічне збільшення фонду оплати праці, що пов'язано із зростанням мінімальної оплати праці при невисокій середній заробітній платі. Проведений аналіз рівня витрат на оплату праці виявив, що можна говорити про достатньо неефективну стимулюючу роль оплати праці і неефективне використання фонду оплати праці в цілому.

Аналіз витрат в цілому показав економне використання ресурсів, але на підприємстві існують можливості оптимізації витрат, зокрема витрат на оплату праці (резерв складає 33 тис. грн.) та адміністративних витрат (4204 тис. грн.).

Проведений аналіз беззбитковості виявив, що критична точка обсягу виробництва нижча за фактичний обсяг чистого доходу, тому запас фінансової міцності як в абсолютному, так і у відносному розмірах достатньо високі.

На підприємстві спостерігається відносно зменшення постійних витрат та відносно підвищення змінних витрат. Така тенденція відповідно свідчить про зменшення рівня виробничого левериджу, тобто чим більше рівень постійних витрат, тим вище ризик отримати збиток.

Для керівників та менеджерів ТОВ «Телекард - Прилад» інтерес представляє не лише знаходження точки беззбитковості окремих видів продукції, але й знаходження критичного обсягу з урахуванням вже існуючих замовлень на продукцію на наступний звітний період та даних щодо попиту на ринку.

Моделювання рівня беззбитковості, урахуванням попиту на ринку та оптимізацією витрат на їхнє виробництво, одного з основних видів діяльності ТОВ «Телекард - Прилад» – виробництва пластикових карток дозволило розрахувати скільки необхідно в наступному періоді виготовити кожного виду

цієї продукції: дисконтних карток -11004 штук, клубних карток -15202 штук, передплатних карток -11474 штук, страхових - 14500 штук та безконтактних - 2501 штук. Це дозволить мінімізувати витрати та задовольнити потреби споживачів.

За допомогою дослідження безбитковості підприємства з урахуванням потужностей виробництва, замовлень споживачів, компанія «Телекарт-Прилад» зможе оптимізувати свою діяльність для подальшого отримання прибутку та розвитку у своєї галузі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Акімова Н.С. Навчально – методичний посібник у структурно – логічних схемах з дисципліни «Фінансовий облік II»/ Н.С. Акімова, Л.О. Кирильєва, О.О. Говоруха, Д.Д. Шеховцова. – Х.: ХДУХТ, 2016. – 204 с.
2. Акімова Н.С. Бухгалтерський облік / Н.С. Акімова, О.В. Топоркова, Т.А. Наумова. – Х.: Форт, 2016. – 447 с.
3. Аналіз господарської діяльності / [І.В. Семенко, Т.Д.Косова].- К.: Центр учбової літератури, 2013.- 384 с.
4. Андрющенко Н.С. Суть і значення витрат: історичний аспект / Н.С.Андрющенко // Актуальні проблеми економіки. Науковий економічний журнал. – Київ. – 2017. – № 5(71). – С. 3.
5. Аудит / [С.І. Дерев'янку, Н.П. Кузик, С.О. Олійник]. – К.:Центр учбової літератури, 2016. – 380 с.
6. Баранова А.О. Аудит / А.О. Баранова, Т.А. Наумова, А.І. Кашперська. – Х.: ХДУХТ, 2017. – 246 с.
7. Бондар М.І. Звітність підприємств / М.І. Бондар, Ю.А. Верига, М.М. Орищенко. – К.: Центр учбової літератури, 2015.- 570 с.
8. Бруханський Р.Ф. Бухгалтерський облік / Р.Ф. Бруханський. – Тернопіль: ТНЕУ, 2016. – 480 с.
9. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський фінансовий облік / Ф.Ф. Бутинець. — Житомир : Рута, 2009. — 448 с.
- 10.Виноградова М.О. Аудит / О.М. Виноградова, Л.І.Жидеєва.- К.: Центр учбової літератури, 2014. – 654 с.
- 11.Власенко Л.А. Економічна сутність поняття «витрати» / Л.А. Власенко// Формування ринкових відносин в Україні. – 2017. – №1(92). – С. 30.
- 12.Гордієнко Н.І. Фінансовий облік / Н.І. Гордієнко. – Харків: ХНУМГ ім.Бекетова О.М., 2015. – 284 с.
13. Гайдаєнко О.М. Моделювання беззбитковості як інструмент удосконалення аналізу витрат підприємства/ О.М.Гайдаєнко, Л.І. Грузінова

- //Облік, економіка, менеджмент: Наукові нотатки / Міжнародний збірник наукових праць. Впуск 4 (16) частина 1 /. – Луцьк: РВВ Луцького НТУ, 2017. – С.49-56
14. Грещак М.Г. Управління витратами / М.Г.Грещак, О.С.Коцюба//. – КНЕУ, 2015. – 131 с.
- 15.Гудзь Н.В. Бухгалтерський облік / Н.В. Гудзь, П.Н. Денчук, Р.В. Романів//. – К.: Центр учбової літератури, 2016. – 424 с.
- 16.Гуцаленко Л.В. Внутрішньогосподарський контроль / Л.В. Гуцаленко, М.М. Коцурпатий, У.О.Марчук//. – К.:Центр учбової літератури, 2014.- 496 с.
- 17.Давидович І.Є. Управління витратами / І.Є Давидович//. – К.: Центр учбової літератури, 2016. – 320 с.
- 18.Давидюк Т.В. Бухгалтерський облік / Т.В. Давидюк//. – Харків: Гельветика, 2016.- 392 с.
- 19.Дікань Л.В. Фінансово – господарський контроль / Л.В. Дікань//. – К.: Знання, 2010. – 395 с.
- 20.Економічний аналіз і моделювання господарської діяльності підприємства / М.В. Румянцев, Н.В. Касянова, Д.В.Солоха, О.О. Тарасова//. – Донецьк: ДонНТУ, 2013.-296 с.
- 21.Економічний аналіз / Н.А.Волкова, Р.М.Волчек, О.М.Гайдаєнко.та ін.// – Одеса: ОНЕУ.- 2015.- 310 с.
- 22.Загурський О.М. Фінансовий аналіз: кредитно-модульний курс: навч. посіб. / О.М. Загорський. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 472 с.
- 23.Звітність підприємств / [В.П. Пантелеєв, О.А. Юрченко, Г.М. Курило, В.К. Безверхий].- К.: ДП «Інформаційно – аналітичне агентство».- 2017. – 432 с.
- 24.Іванова Н.А. Організація і методика аудиту : навч. посіб. / Н.А. Іванова, О.В. Ролінський. – К. : ЦУЛ, 2016. – 216 с.
- 25.Ілюхіна Н.П. Організація та методика контролю діяльності промислових підприємств / Н.П. Ілюхіна, Т.В. Боцян, Т.О. Муренко, С.В. Самострол//. – Одеса: ОДЕУ, 2011. – 254 с.

26. Каменська Т.О. Внутрішній контроль і аудит в управлінні / Т.О. Каменська, О.Ю. Редько//. – К.: Інформаційно – аналітичне агентство, 2015. – 375 с.
27. Карпенко Є. А. Фінансовий облік: навч.- метод. посібник / Є. А. Карпенко//. – Полтава: ПУЕТ, 2013. – 359 с.
28. Кім Ю.Г. Бухгалтерський та податковий облік: Первинні документи та порядок їх заповнення / Ю.Г. Кім// – К.: Центр учбової літератури, 2014. – 600 с.
29. Козаченко Г.В. Управління затратами підприємства / Г.В. Козаченко, Ю.С. Погорелов, Л.Ю. Хлап'юнов// – К.: Лібра, 2007. – 320 с.
30. Концептуальна основа фінансової звітності №929_009 [Електронний ресурс].- Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua
31. Кузьмін О.Є. Методичні положення щодо контролювання та регулювання витрат підприємства / О.Є. Кузьмін, О.Г. Мельник // Економіка і прогнозування.- 2015.- № 1.- С. 134.
32. Кулаковська Л. П. Організація і методика аудиту [Текст]: навч. посіб./ Л. П. Кулаковська, Ю. В. Піча//. – 2-е вид. – К.: Каравела, 2015. – 560 с.
33. Кулинич М.Б. Бухгалтерський облік / М.Б. Кулинич, А.Т. Сафарова//. – Луцьк: Вежа-Друк, 2014. – 372 с.
34. Лучко М.Р. Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами / М.Р. Лучко, І.Д. Бенько//. – Тернопіль: ТНЕУ, 2016. – 360 с.
35. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 2 «Запаси» № 929_021 [Електронний ресурс].- Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua
36. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 «Основні засоби» № 929_014 [Електронний ресурс].- Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua
37. Мултанівська Т.В. Аудит в схемах та таблицях / Т.В. Мултанівська. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2011. – 400 с.
38. Немченко В.В. Аудит (Основи державного, незалежного професійного та внутрішнього аудиту) / За ред. проф. В.В. Немченко, О.Ю. Редько//.–Центр учбової літератури, 2012. – 540 с.

39.Никонович М.О. Аудит: підручник / М.О. Никонович, К.О. Редько; за ред. Є.В. Мниха//. – К.: Київ. нац. торг.- екон. ун-т, 2014.– 748 с.

40.Організація і методика економічного аналізу / Г.І.Андрєєва, В.А.Андрєєва//.- Суми: УАБС НБУ, 2009. – 354 с.

41.План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений Наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс].- Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua

42.Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

43.Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затв. Наказом Міністерства фінансів України від 31.03.1999 №87 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

44.Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати», затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 31 грудня 1999 р. № 318 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс].- Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua

45.Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи», затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 18.10.1999 №242 [Електронний ресурс].- Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua

46.Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 08.07.2010 №2464-VI [Електронний ресурс].- Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua

47.Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 липня 1999 р. № 996-XIV (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс].- Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua

48.Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 р. №2258-VIII [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

49. Пушкар М.С. Бухгалтерський облік / М.С. Пушкар, В.З. Семанюк, Н.В. Гудзь//.- Тернопіль: ТНЕУ, 2010. – 292 с.
50. Садовська І.Б. Бухгалтерський облік / І.Б. Садовська, Т.В. Божидарнік, К.Є. Нагірська. – К.: Центр учбової літератури, 2015. – 688 с.
51. Селиванов В.Н. Управление затратами предприятия: учебное пособие / В.Н.Селиванов, М. И. Трубочкина.// – М. : Инфра-М, 2014. – 217 с.
52. Сердюк В.Н. Бухгалтерський учет: учеб. пособ. / В.Н. Сердюк//. – [9-е изд., перероб. и доп.] –Донецк: ДонНУ, 2015. – 595 с.
53. Сиво К.К. Управленческая экономика / К.К. Сиво//. – М.: ИНФРА–М, 2010. – 671с.
54. Скоробогатова Н.Є. Бухгалтерський облік / Н.Є. Скоробогатова//.- К:КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017.- 248 с.
55. Сопко В. В. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством : навч. посіб. [для студ. магістерського рівня підготов.] / В. В. Сопко ; [редкол. : В. І. Єфіменко (голова) та ін.]//. – К. : КНЕУ, 2010. – 526 с.
56. Степовая Т.Г. Бухгалтерський учет / Т.Г. Степовая// – Одеса: ОНЕУ, 2014. – 248 с.
57. Сусіденко В.Т. Інформаційні системи і технології в обліку / В.Т. Сусіденко//. – К.: Центр учбової літератури, 2016. – 224 с.
58. Тринька Л.Я. Економічний аналіз: навчально - методичний посібник / Л.Я. Тринька//.- К.: Алерта. 2013. -568 с.
59. Турило А.М. Уточнення сутності поняття «витрати» і їхньої економічної оцінки на підприємстві / А.М. Турило, Ю.Б. Кравчук, Н.М. Цурук // Актуальні проблеми економіки. Науковий економічний журнал. – Київ. – 2014. – № 11(41). – С.16.
60. Шара Є.Ю. Фінансовий облік II / Є.Ю. Шара, І.Є. Соколовська – Гонтаренко//.- К.: Центр учбової літератури, 2016.- 308 с.
61. Шпанковська Н. Г. Аналіз господарської діяльності: теорія, методика, розбір конкретних ситуацій / Н.Г. Шпанковська, Г.О. Король, К.Ф. Ковальчук//. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 328 с.

62. Чацкіс Ю.Д. Організація бухгалтерського обліку / Ю.Д. Чацкіс, Е.С. Гейер, О.А. Наумчук//. – К.:Центр учбової літератури, 2011. – 564 с.
63. Управлінський аналіз: Навчальний посібник./ О.М. Гайдаєнко, Н.С.Шевчук// – Одеса: ОНЕУ, ротапринт, 2015. - 151 с .
64. Череп А.В. Управління витратами суб'єктів господарювання. / А.В. Череп//. Запорізький національний технічний ун-т. – Х.: ВД «Інжек», 2016.– Ч.2: Планування, контроль витрат. Управління адміністративними витратами, витратами на збут продукції, оборотними коштами, основними фондами і нематеріальними активами. Управління зниженням витрат. – 2016. – 360 с.
65. Фартушняк О.В. Бухгалтерський облік / О.В. Фартушняк//. – Х.:Вид.ХНЕУ ім. С.Кузнеця, 2014.-408 с.
66. Фінансовий облік І. Фінансовий облік ІІ : навч. посібн. / А. О. Фатенок-Ткачук//. – Луцьк : Східноєвр. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2013. – 510 с.
67. YouControl .[Електроний ресурс] - Режим доступу:<https://youcontrol.com.ua/ru/dashboard/>